

ДО
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ОТГОВОРИ

на въпроси по чл. 194а, ал. 6 от ЗСВ, във вр. с чл. 50, ал. 1 от Наредба №1 от 09.02.2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт, поставени от Български институт за правни инициативи, публикувани на страницата на Висшия съдебен съвет на 12.05.2021 г.

От Даниела Йорданова Игнатова-кандидат за заемане на длъжността административен ръководител–председател на Районен съд – Балчик.

1. СК на ВСС прие т. н. 4-ти радикален вариант за реформиране на съдебната карта. Какво мислите за него?

Запозната съм с четирите модела за пререструктуриране на съдебната карта, разработена от ВСС.

През лятото и есента на 2020 г. присъствах на две срещи, които се проведоха с участието на членове на ВСС и съдии от Апелативен район-Варна. На тези две срещи подробно бяха обсъдени, както положителните, така и отрицателните страни - първо на модел едно, две и три, а в последствие и на модел четири. Общото ни становище, както и моето мнение и тогава и сега е, че именно модел четири е този който ще допринесе и ще отговори на въпроса за необходимостта от същностна съдебна реформа, като основната му цел е да постигне уравнивяване на натовареността на равните по степен съдилища, постигане на специализация, навременно кариерно развитие. В немалка част от съдилищата работят недостатъчен брой съдии, което да позволи тяхната специализация, свръх натоварването в по-големите съдилища очевидно не може да бъде преодоляно чрез непрекъснато разкриване на нови щатни бройки, чието заемане понякога закъснява, предвид дългата продължителност на конкурсните процедури, изчакване на процедури по обжалване и т. н.

Намирам, че всяка реформа е свързана с трудности, които трябва да бъдат преодоляни, за това е необходимо време.

Независимо от това пристият четвърти модел, ще отговори на очакванията на съдиите, а и на обществото като цяло, за едно съвременно правосъдие, такова, каквото се очаква.

2. Смятате ли, че избраните за административни ръководители следва да преминават обучение по кодекса за етично поведение на българските магистрати с оглед на правилата, разписани в него?

Конкретно на въпроса смятам, че не е необходимо избраните за административни ръководители да преминават обучение по кодекса за етично поведение на българските магистрати, с оглед на правилата, разписани в него.

Всеки един магистрат и в частност избраният административен ръководител, следва да е запознат с тези правила и да съобразява поведението си с тях.

В раздел III от Кодекса са посочени специфичните изисквания, спрямо административните ръководители. Тези правила не будят неясноти и мое лично мнение, е че няма необходимост избрания за административен ръководител магистрат да преминава допълнително обучение по спазването им.

Това дали с поведението си, избрания за административен ръководител магистрат съобразява правилата за етично поведение залегнали в Кодекса бива потвърдена в хода на процедурата по избора му и в тази връзка приемането на ангажимент към него за безупречно следване е без съмнение.

По-горе посочих своето виждане за липсата на необходимост от обучение за етичното поведение на избрания за административен ръководител магистрат.

Тук искам да посоча, че изцяло споделям мнението на колегите, че при всяко първоначално избиране на магистрат за административен ръководител е необходимо да бъде провеждано обучение. Такова неминуемо е необходимо и в хода на изпълнение на функциите му. Това би спомогнало за доброто изпълнение на ръководните му задължения по стратегическо планиране, управление по бюджет и финанси, човешки ресурси и др., т. к. в голямата си част, на нас съдиите, в правораздавателната ни дейност не ни се налага или в много малка част да участваме в изпълнението на тези дейности и за всеки това в началото представлява трудност.

3. Каква е ефективността на етичните комисии по места в органите на съдебната власт според Вас?

Комисиите по професионална етика към органите на съдебната власт са помощни към комисията по професионална етика към Съдийската колегия на ВСС.

В Районен съд – Балчик няма сформирана такава комисия, предвид малката щатна численост на магистратите (под 6 магистрати сме, по арг. на чл.39б от ЗСВ и чл.2 от правилата) и съгласно Закона за съдебната власт и Правилата за формирането, организацията и дейността на комисииите по професионална етика в органите на съдебната власт, комисията се формира в по-горестоящия орган - в случая такава в Окръжен съд-Добрич.

Моите наблюдения са само върху дейността на комисията при Окръжен съд – Добрич, в която работят много добри професионалисти, познаващи в детайли нашата работа, изпълняващи отговорно и навременно своите задължения по изготвяне на становища относно притежаваните нравствени и професионални качества на съдиите, при атестиране и участие в конкурси в органите на съдебната власт.

4. Как административният ръководител може да бъде полезен на съдията-наставник?

Дейността на съдиите наставници е регламентирана в Правила, приети на осн. чл. 242, ал. 2 от ЗСВ. В раздел II от правилата, в чл. 6-9 са регламентирани правомощията на административният ръководител относно организацията и контрола върху дейността на съдията-наставник. Отделно от това в самите правила са въведени достатъчно ясни критерии на които всеки един съдия-наставник следва да отговаря и професионалните и нравствени качества които притежава, което означава че той умее в достатъчна степен сам да организира дейността си по осъществяване на контрол върху професионалното израстване на повереният му, новоназначен колега, както и да дава необходимите му насоки за повишаване на квалификацията му посредством обучения в НИП.

Ролята на административния ръководител в тази дейност е по-скоро оказване на подкрепа и създаване на организация във вр. с подготовка и провеждане на обучения.

5. Какво е вашето мнение за Единната информационна система на съдилищата?

На 25.08.2020 г. в Районен съд – Балчик бе въведена ЕИСС и бе преустановена работата с програма „САС-Съдебно деловодство“. С въвеждането на ЕИСС се сблъскахме с редица проблеми. Системата в Районен съд – Балчик бе въведена във време на отпуски на магистрати и служители (съдебна ваканция), по време на обявена извънредна епидемична обстановка и не на последно място без навременно обучение. Проведено такова на две служителки и системен администратор се оказва крайно недостатъчно. Работа с ЕИСС започна без подготовка и с много

грешки в самата система. Налагаше се да извършваме много действия от наша страна за да се стигне до определен резултат. Тези трудности не бяха само за нас, а за всички съдилища, работещи с ЕИСС, това наложи и преустановяването ѝ за няколко месеца. Продължаване с работата по ЕИСС бе предвидено да започне от 10.12.2020 г., но бе отложена, специално за Апелативен район - Варна за 01.03.2021 г. В тази връзка и поради липса на обучение и опит от наша страна, в съответствие с чл. 23, т. 5 от ПАС бе възложено на системния ни администратор да проведе и се проведе обучение на магистрати и служители в Районен съд – Балчик по работата с ЕИСС, където мисля, че бяха отработени проблеми при образуването, администрирането и постановяване на съдебните актове.

Мисля, че това обучение бе полезно за всеки един от нас. Считано от 01.03.2021 г. съда възобнови работата с ЕИСС. Към момента работата със системата е облекчена и действията с нея са по-малко и по-бързи. Независимо от това и към момента възникват трудности, които надявам се във времето да бъдат изцяло отстранени от Информационно обслужване АД, но с помощта на системния администратор възникналите проблеми се отстраняват и решават незабавно.

Конкретно на въпроса, смятам, че системата по своята същност е добра и може да отговори на нуждите на съвременното правосъдие. Тази система е унифицирана за всички съдилища (без административните) и е важна стъпка към преминаване към електронно правосъдие.

6. СК на ВСС при Концепция за въвеждане на задължителна медиация по някои видове дела. Смятате ли, че подобно предложение би спомогнало за утвърждаване на медиацията като алтернативен способ за разрешаване на спорове?

Медиацията, като алтернативен способ за решаване на спорове намира приложение в Районен съд – Балчик. Доброволното уреждане на споровете е винаги в интерес на спорещите, но също така смятам, че е и способ. В тази връзка считам, че е задължително въвеждането на медиация по определен вид дела, като например при дела за развод, спорове за промяна на мерките свързани с родителските права и /или във вр. с личните отношения на детето с бабата и дядото, разпределяне на съсобствена вещ, където би могло да доведе до повишаване ефективността в гражданското и търговското правораздаване.

Отделно от това мога да посоча, че в Районен съд – Балчик от 01.01.2012 г. работи програма „Спогодби“ по модел, който не се прилага в други съдилища, инициран е от Ръководството на Районен съд – Балчик, но е модел работещ и се развива успешно на територията на района.

Натрупаният опит, който основно се базира на разглежданите граждански дела ни е дал възможността да бъде споделен с ВСС, където

на Комисията по натовареност към Съдийската колегия на ВСС сме изпратили предложение, в което сме споделили ползите които съдебната система би могла да извлече в работата си.

За нуждите на медиатора в Районен съд – Балчик е обособен кабинет включващ и техническо оборудване, в който се провеждат процедурите.

Институтът, като цяло все още не е доразвит, но считам, че се възприема добре предвид това, че в Районен съд – Балчик, в периода от 2012 г. до 2020 г. са проведени общо 15 процедури по образувани дела, а приключили със споразумение дела са 5 бр., за такъв голям период от време, делата не са много, но въпреки всичко, това е стъпка напред.

По данни на медиатора усилията за популяризиране на процедурата са довели до желания резултат. В периода са проведени общо 32 процедури независимо от факта, че не са поискани от страни по образувани дела, никой от желаещите не е бил върнат.

Добро е било сътрудничеството с ДСП при конфликтни ситуации в семействата и при определяне режим на лични отношения с децата – две от проведените процедури са приключили със споразумение и същите са били внесени в Районен съд – Балчик за одобряване.

Усилията ни в насока да бъде прилагана медиацията, като способ за доброволно решаване на спорове, няма да бъдат преустановени.

В този смисъл в Районен съд – Балчик служител е преминал обучение за „Медиатор“ и при разглеждане на дела, по които такава може да бъде проведена, наред с другите медиатори посочени в списъка на МП, при насрочване на с.з. в разпореденията си съдиите посочват и този наличен в Районен съд – Балчик, упоменавайки телефон и адрес за контакт с него.

7. В отчетния доклад за дейността на РС – Балчик през 2020 г. (стр.4-5) е посочено, че сте участвали в публични обсъждания относно изготвените модели за оптимизиране на съдебната карта. Смятате ли, че беше проведен достатъчно широк и задълбочен дебат относно възможните варианти за реформа на съдебната карта сред професионалните общности и гражданите?

В продължение на отговора, който дадох по въпрос първи знаей, че ВСС е търсил мнението не само на административните ръководители, но и на всички магистрати и съдебни служители, а и граждани посредством различните формати. Доколкото ми е известно провеждани са изнесени заседания по Апелативни райони, като аз лично съм участвала в две срещи проведени през 2020 г. за Апелативен район-Варна, на който освен административни ръководители, присъстваха представители на адвокатските колегии, служители от органите на съдебната власт, участие в работни групи, изисквани са писмени становища. Смятам, че именно

резултата от тези срещи бе водещ при приемането от страна на ВСС на модел четири. Надявам се, че и за в бъдеще тази практика ще бъде продължена.

8. На стр. 4 от Вашата концепция посочвате, че “на територията на общината живеят и не малка част чужди граждани – граждани на държави членки на ЕС и такива извън ЕС, което неминуемо води до /.../ изпълнение на редица процедури, свързани със съдебни поръчки,.. Възникват ли трудности в работата на РС – Балчик във връзка със съдебните поръчки и ако да – какви?

Както съм посочила в концепцията си, Районен съд – Балчик се намира в географска област Южна Добруджа, а на територията на Община-Балчик са разположени две голф-игрища, един Курортен комплекс и др. и не на последно място географски на изток граничи с Черно море. Района е атрактивен за посещение на чужди граждани, някои от които през последните години се установиха трайно да живеят в нашата община.

Във вр. с големия приток на туристи и живеещите на територията на общината чужди граждани, в РС-Балчик се сблъскахме с решаването и разглеждането на спорове касаещи тези чужди граждани – както от имуществен характер, така и от лично естество, все спорове от гражданско-правен характер, а не на последно място и прилагане на наказателното право и процес, вкл. и от административно правен характер. Налице е ръст на делата по които страни са чуждестранни граждани, вкл. и граждани на ЕС.

В тази връзка при осъществяване на нашата правораздавателна дейност се налага да прилагаме както вътрешното, така и Европейското право - Регламенти, Спогодби между нашата страна и други. По този повод изготвяме съдебни поръчки.

При изготвяне на съдебни поръчки и попълването на формулярите за връчване на съдебни книжа, напр. по Регламент 1393/2007 г., предвид регламентирания единен метод на работа, както и проведено обучение, чрез НИП на служители от съда на тема “Съдебно сътрудничество по граждански дела“ не се срещат особени трудности. Единствено проблем съществува, когато лицето не бъде намерено на територията на държавата на която пребивава.

Проблем съществува при изпълнението на съдебни поръчки при връчване на съдебните книжа чрез МП, съгл. Хагската конвенция, като чувствително се забавя изпълнението им, особено в Република Турция и в Руската федерация и др.

В случаите, когато се прави съдебна поръчка по наказателни дела, съдът прави превода на документи за сметка на своя бюджет, което допълнително оскъпява процеса, а и утежнява бюджета на органа, за

разлика от гражданското производство. Тази съдебно поръчка се изпраща в Министерство на правосъдието, което от своя страна предприема действия по придвижването ѝ до съответната държава. Понякога, дори в по-голяма част от делата отговора по конкретна съдебна поръчка се чака с месеци, което от своя страна води до забавяне на процеса, отлагат се дела. В немалко случаи дори не биваме уведомени за статуса на поръчката. Това налага от наша страна да правим запитвания и др. Връщането ѝ не винаги е съобразено с датата и часа на съдебното заседание.

9. На стр. 26 от Вашата концепция сте посочили, че "Районен съд – Балчик е проактивен към темата за алтернативно решаване на спорове". Бихте ли предоставили информация колко дела са приключили с помощта на медиация в РС-Балчик през последните години?

На този въпрос отговорих по-горе. Мога само да посоча, че в периода от 2012 г. до 2020 г. са проведени общо 15 процедури по образувани дела, а приключили със споразумение дела са 5 бр. Също така мога да посоча, че за периода от 2019-01.05.2021г. по наказателни дела от частен характер, където е възможно постигане на споразумение, от приключили с краен съдебен акт 5 бр. дела, 1 бр. дело е приключило с извънсъдебно споразумение.

10. На стр. 29 от Вашата концепция говорите за повишаването на общественото доверие в съда и подобряване взаимодействието му с медиите и гражданите. В тази връзка как бихте оценили ефективността на изтеклата през миналата година Комуникационна стратегия на съдебната власт (2014-2020)?

Ролята на комуникациите в съдилищата става все по-значима и отговорна, тъй като насочва и обединява всички аспекти на изграждане на имиджа на съдебната власт.

Със заложените цели в Комуникационната стратегия на съдебната власт (2014-2020), през 2020 г. – време на извънредна обстановка, не само в България, но и в цял свят, мисля, че се постигна висока ефективност по отношение на откритост и прозрачност на дейността на всички съдилища в България и в частност на Районен съд – Балчик. Приетите от СК на ВСС Правила и мерки за работата на съдилищата в условията на пандемия, послужиха, като база за издаване на индивидуални заповеди от всеки административен ръководител на съд за работа в извънредната обстановка; Унифицира се модела за предоставяне на информация, чрез въвеждане на еднакви уебсайтове на съдилищата (въведени в края на 2019 г.), с което се повиши доверието на обществото в работата на съда и на съдебната власт.

На сайта на съда редовно се публикуват съобщения и обяви, с което се надяваме да се повиши обществената видимост за работата на съда. Осигурен е достъп на страни по дела до Единен портал на съдебната власт. В Районен съд – Балчик от 25.10.2018 г. се извършва електронен трансфер на данни за съдебни дела от Деловодна система САС към Единния портал за електронно правосъдие, където са налични електронните услуги Електронни съдебни дела и Актове със заличени лични данни. В портала Електронни съдебни дела потребителите имат възможност да прегледат електронните копия на съдебни дела, включително и да копират различни документи, съдържащи се в делото, както и да получава призовки и съобщения по делата. В публичната част на портала Електронни съдебни дела е налична общодостъпна информация за образуваните дела. В портала Актове със заличени лични данни са публикувани актовете на съдилищата с обезличени лични данни.

Публикуван на сайта ни е Каталога на предлаганите от Районен съд – Балчик електронни услуги, като насрочени дела; постановени съдебни актове. Информация по движението на делата се предоставя и по телефона.

Със заложи цели в стратегията се постигна достигане до всички външни целеви групи – професионални общности, адвокати, гражданското общество и неправителствените организации и др.

В Районен съд-Балчик е Въведен план за действие за изпълнение на Комуникационната стратегия на съдебната власт. Планът за действие за изпълнение на комуникационната стратегия на съдебната власт на Районен съд – Балчик е разработен и съобразен с утвърдената комуникационна стратегия на съдебната власт 2014-2020 на ВСС и Стратегията за реформа на съдебната система.

С него целим създаването на активна, отворена и диалогична публична среда, ангажирана към позитивните промени в съдебната система и Районен съд – Балчик. При изготвянето на плана са взети под внимание базовите комуникационни стандарти, заложи в комуникационната политика на ВСС.

С уважение,

ДАНИЕЛА ИГНАТОВА
И. Ф. АДМИНИСТРАТИВЕН
РЪКОВОДИТЕЛ-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
РАЙОНЕН СЪД – БАЛЧИК